

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

izbija vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petištvrte za enkrat K 1.80. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Naš dan.

Katoliško čuteča srca Slovencev so zadnji čas radostno zadržala. Orlovski tabor v Mariboru! gre po vsej Sloveniji in še čez njene meje. Orlovski tabor v Mariboru, ki se bo vršil zadnje dni julija in prve dni avgusta, ne bo samo orlovska, mladinska prireditve, ampak skupna prireditve vseh slovenskih organizacij in društev, ki stoje na verskem, krščanskem temelju. Zborovala bodo naša izobraževalna društva, združena v Slovenski Krščansko-Socialni Zvezi. Posvetovala se bodo in izdelala načrt, kako poživiti in dvigniti prosvetno delo v naših izobraževalnih društvih. Fantovske Marijine družbe imajo še posebej zborovanje. Sešle se bodo zopet naše politične organizacije, Jugoslovanska kmetijska zveza, Delavska in Obrtna zveza, ki so pred poldrugem mesecem tako sijajno zborovale na zaupnem shodu Slov. ljudske stranke v Ljubljani. Slovenska Straža, ki je v stari obranila slovensko zemljo proti nemški graščakom v Súdmarki, bo na orlovskem taboru odločno izrazil svojo zahtevo, da se nam vrne od Italijanov po krivici zasedeno ozemlje. Z ljudstvom pohitijo tiste dni v Maribor katoliško misleči učitelji in učiteljice, združeni v Slomškovi zvezi, ki obhaja letos svojo 20-letnico. Javno hočejo ob 20letnici svojega društva pokazati svoje versko prepričanje in ljubezen do škofa Slomskega. Zato bodo obiskali Slomškov dom in Slom-

škov grob. Dal Bog, da bi se ob tej priliki tudi štajersko katoliško misleče učiteljstvo odločno in brez vsakih ozirov pridružilo katoliški učiteljski organizaciji, Slomškovi zvezi! S tem bo tudi spoštovanje slovenskega ljudstva do učiteljstva in vpliv učiteljstva med ljudstvom močno zraslo. Ljudstvo želi učiteljstva takega verskega mišljenja, kakršno je samo.

Krona Orlovskega tabora pa bo naša mladina organizirana v Orlu in Orlici. Naša mladina, ki se je skozi dobrih 20 let v boju za naša krščanska načela in naše narodne pravice vedno odlikovala kakor prvobornik, bo Orlovskemu taboru vtisnila svoj mladostno-krepki in mladostnonežni značaj. Njej na čelu naši katoliški dijaki, ki hočejo skupno s kmeti in delavsko mladino javno pokazati svoje krščansko prepričanje.

Prav zaradi mladine je navdušenje našega ljudstva za Orlovski tabor tako velikansko. Kdo bi ne bil vesel mladine? Kdo bi se ne veselil z njo? Kdo ne bi z njo vred s hrepenenjem in radostjo pričakoval dneva, ko Slovenci pokažemo pred vsem svetom, da smo katoliški narod? Ko oberam v obmejnem mestu naše države pokažemo, da biva tod slovenski narod! Orlovski tabor bo naš dan in solnce tega dneva bo naša mladina!

Kmetiskemu ženstvu.

(Iz „Jugoslovanskega kluba.“)

Laži-demokratski listi zopet divjajo. Pišejo o dr. Korošcevi, „zahrbtnosti“, „nelojalnosti“, „brezobzirnosti“ in celo „lopovščinah.“ Pravijo, da smo liberalce udarili po dr. Susteršičevem načinu ter nima jo sploh lepe in dobre besede ne za našega voditelja, ne za našo stranko. Najbolj surova in strupena je „Domovina“, ljubljansko glasilo mladih liberalcev. Za njo pa prihaja takoj najstarejši bojevniki proti pravicam kmetijskega ljudstva: „Slovenski Narod.“ Prepričani smo, da bo jo za tema dvema udarila še celjska „Nova Doba“ in „Mariborski Delavec“ ter bolj sramežljivo tudi „Ptujski list.“ Samo da pridejo ti bolj pozno do zavesti in do sape! Čakati morajo in na to, kaj pravijo gospodje v Ljubljani.

Kaj strašnega se je zgodilo?

Napravili smo nov občinski volilni red za Slovenijo in pred nekaj dnevi dobili v Beogradu zanj najvišje potrdilo. Volilni red je torej postal veljavna postava. V tej postavi smo izpolnili vse, kar smo od prevrnice naprej kmetiskemu ljudstvu glede volitev obljubili. Pred vsem smo dosegli volilno pravico tudi kmetijskim ženam in polnoletnim dekletom. Po novi postavi imajo namreč volilno pravico vsi polnoletni, to je 24 let stari jugoslovanski državljani moškega in ženskega spola, ako prebivajo eno leto v občini.

Kakor se spominjate, so liberalci izdelali nov občinski volilni red in v njem dali volilno pravico le mestnim gospodjem in mestnim gospodičam. Kmetisko ženstvo in delavke v mestih pa so hoteli ti laži-demokratije zapostaviti. Mi smo vrgli ta liberalni načrt, ker kot ljudska, kot kmetijska stranka nismo mogli in nismo smeli trpeti, da bi kmetijska žena, ki skupaj s svojim možem trpi in dela, imela manj pravice, kakor one meščanke, ki večinoma samo po senci mestnih parkov pohajkujejo, klavir brenkajo, po raznih koncertih in gledališčih hodijo in druga drugo obirajo in obleki. Ponos, pravičnost, spoštovanje in ljubezen kmetijskega moža do njegove družice-žene zahteva, da se kmetijske žene ne zapostavljajo za meščanko! In mirno lahko pristavimo sedaj: ako volilne pravice ne bi dobila tudi kmetijska žena, je ne bi dobila nobena.

Zakaj še kričijo nasprotniki?

Našim nasprotnikom tudi ni prav, da smo iz te nove občinske volilne postave vrgli vse tiste skrite določbe, s katerimi bi prebrisani škriči lahko slepa-

rili v naših kmetijskih občinah. Tako so vsi zavratni načrti Žerjavovi in vse delo demokratov in samostojnežev naenkrat fuč. Lepo pošteno in odkrito se bo moralo delati pri volitvah, a zaradi tega takšen velik vrišč, takšna jeza in obrekovanje pri naših nasprotnikih!

Sicer pa so ti demokratski listi in njihovi gospodje prav smešni v svoji jezi. V svojem programu imajo namreč tudi žensko volilno pravico. Mi smo izvršili, kar imamo v programu sami, kar imajo v programu demokratije in socialisti. Ako jim torej ni njihov lastni program samo za slepilo ljudstvu, bi se naše pridobitve morali veseliti in jo pozdravljati z navdušenjem!

Seveda, ako so ti gospodje nasprotniki med seboj, tedaj jim vsak kmet in vsaka kmetica smrdi, ga imajo za oderuha in mu vlečejo kožo s telesa. Nasprotujejo vsemu, kjer bi kmetijsko ljudstvo in delaven človek sploh prišel do pravice in do veljave. Kako so rohneli in divjali svojčas proti razširjenju volilne pravice za kmetijsko ljudstvo. V tem so si bili lažinapredni nemški advokati v Gradcu nasproti slovenskemu kmetiskemu ljudstvu na štajerskem popolnoma enaki z našimi slovenskimi gospodi v Ljubljani. Raje so bili v tovaršiji z nemškim graščakom, kakor s kmetiskim zastopnikom. In mladinski „Domovini“, ki hoče biti jugoslovanska in ljudska, demokratska, se bridko toži po tistih časih, ko je pod krinko naprednjaštva vihtel svoj bič nad slovenskim kmetiskim prebivalstvom liberalni advokat in magnat skupno z nadutim nemškim graščakom. Razgalili ste se v svoji onemogli jezi gospodje mladi in stari liberalci sedaj zopet, pokazali ste svoje pravo mišljenje in tega vam naše kmetijsko ljudstvo, posebno pa naše ženstvo, pozabilo ne bo!

Ali je prav, kar smo storili mi?

Že iz prej navedenega je razvidno, da smo ravnali pravilno, ako smo izposlovali volilno pravico tudi kmetiskemu ženstvu in delavkam v mestih. Varovali smo s tem korist in čast kmetijskega ljudstva. Ponižati nismo dali kmetijskega ženstva, a tudi iz stališča krščanstva je pravilno in dobro naše ravnanje. Krščanski mož bo imel v svoji ženi trdno oporo tudi pri volitvah, kakor jo ima pri svojem dnevnem težkem delu in gospodarstvu. Takorekoč dvakrat bo štel njegov glas.

Da smo zadeli prav, pa kaže našemu vrlému, krščanskemu kmetiskemu ljudstvu najbolj jeza in pso-

vanje naših meščanskih liberalnih nasprotnikov. Se vedno je bila v korist kmetiskemu ljudstvu vsakojaka stvar, proti kateri so naši nasprotniki zagnali takšen vrišč, kakor so ga zagnali sedaj ob novem občinskem volilnem redu.

Naj le psujejo, naj le obrekujejo naši nasprotniki! Mi se ne vstrašimo, mi se ne plašimo; trdno in odločno gremo naprej in vršimo svoj krščanski, svoj kmetijski program. Naše ljudstvo je z nami. Novi boji, a tudi nove zmage nas čakajo.

„Slovenski Gospodar“ bo obravnaval in pojasnjeval novi občinski volilni red še v več številkah. Pripomnimo za danes le še to, da je naš volilni red takšen, kakor ga imajo le najbolj napredni in izobraženi narodi.

Za naše ujetnike v Rusiji

Poslanec dr. Hohnjec je dne 22. t. m. v zadevi naših vojnih vjetnikov, zlasti onih v Rusiji, doposlal ministrskemu predsedniku dr. Vesničju in ministru Ninčičju kot voditelju poslov zunanjega ministrstva, naslednje pismo:

Gospod minister!

Teško je breme vojnega vjetništva. Čim dalje se mora nositi, tem bolj postaja neznosno. Up na rešitev, ki ga je izpočetka lajšal, je pojemal in padal, čim bolj so se množili dnevi suženjstva. Komur pa so ti dnevi narastli v dobo 4, 5 in 6 let, ali je čudo, da je zavladala nad njim moreča brezupnost?

Ah, dolga, težka, izgubljena leta, „Pozabljeni smo, izgubljeni sini, mladost ubita, križana v tujini!“

Taki in slični pretresljivi klici donijo k nam iz daljne Rusije.

Na stotine in tisoče jih je sinov naše jugoslov. domovine, ki še vedno ječijo v sponah vojnega vjetništva. Broj vojnih vjetnikov iz nekdane avstro-ogr. monarhije, koji se še vedno nahajajo v Rusiji, se ceni na več stotisoč: v sovjetski Rusiji jih je 100 tisoč, v Turkestanu 30.000, v južni Rusiji 25.000, v Zahodni Sibiriji 90.000, v Izhodni Sibiriji 35.000, v primorski pokrajini 11.000 itd. Koliko tisoč Jugoslov. vanov je med temi stotisoči?

Vlada našega kraljestva ni bila brezbrizna za usodo vojnih vjetnikov. Večkrat sem imel priliko opozoriti kompetentne činitele na to, kar bi se dalo in tudi moralo storiti za oslobodenje jugoslovanskih ujetnikov. Vlada je že storila mnogotere korake za vsloboditev sinov jugoslovanske domovine iz italijanskega vjetništva. Vedno pa še moram čakati na obljubljeni mi odgovor o broju Jugoslov. 1. ki so prišli v italijansko vjetništvo, 2. ki so se že vrnili iz italijanskega vjetništva, 3. ki se še zdaj nahajajo kot vjetniki v Italiji.

Nujno opozarjam našo vlado na uboge jugoslovanske vjetnike v Rusiji. Čehoslovaška, Nemčija in Avstrija so podvzele energične in vspešne korake za osloboditev svojih državljanov iz ruskega vjetništva. Za pokritje stroškov za transport vjetnikov so postavile v svoj budget precejšnjo svoto, tako n. pr. Avstrija 200 milijonov K. Saj stane že transport na ladiji za posameznega moža okoli 180 dolarjev. Pri tako človekoljubni akciji, kakor je oslobodenje vojnih vjetnikov, ne bi smela štediti z denarjem ne država, pa tudi imoviti zasebniki ne, zlasti ne denarni zavodi in dobrodelna društva.

Zadnji čas je Zveza narodov začela posebno pažnjo in skrb obračati vprašanju vojnih vjetnikov v Rusiji. V tem oziru je slovečemu Norvežanu Nansen poverila nalogo, da posreduje med zastopniki ruske, nemške in avstrijske vlade za rešitev nemških in avstrijskih vjetnikov. Dolžnost naše vlade je, da Zvezo narodov zainteresira za usodo in oslobodenje naših jugoslovanskih vjetnikov. Naj ne bo Jugoslov. van zopet zadnji, ki bo rešen vjetniških spon.

Prosim g. ministra, da pripravi vsa sredstva, ter izvrši vse korake, da bo kakor najprej mogoče ura oslobodenja prišla tudi za bedne jugoslovanske vjetnike v Rusiji.

Mala naznanila.

Razna:

Jurij Juteršnik
Slikar in pleskar, Maribor, Brandisova ulica 8, se priporoča za izvrševanje vseh v to stroko spadajočih del. 354

500 kron nagrade dam tistemu ki mi preskrbi takoj trgovino ali gostilno ali oboje skupaj manjšega obsega v najem, v bližini Celja ali kje v Savinjski dolini, na prometnem kraju, blizu cerkve. Ponudbe prosim na upravnishtvu lista pod „Trgovina ali gostilna takoj.“ 418

Iz italijanskega vjetništva vračajoče se vojne vjetnike vjudao prosimo, če kdo kaj ve o Jozefu CEBE. Pisal je zadnje karto 15. oktobra 1919 pod naslovom. Frigioni di guera Josef Ceba Centuria 2070, Kaprino-Veronesi Provincia Verona Italija. Če je komu znano kaj o njem, naj naznani na naslov: EMA CEBE, posestnica, Hotinjavas pošta Slivnica pri Mariboru. Kdor mi naznani, mu hvaležna povrnem stroške. 442

Pekarijo, trgovino ali gostilno vzamem v najem najraje kje v Slov. goricah. Naslov: Pobrežka cesta št. 12, Maribor, Gvardijančič. 466

Kupi se:

Ovčjo volno
v večjih množinah kupuje „IMPEX“
eksportna in importna družba v LJUBLJANI, Krekov trg 10, kamor je poslani ponudbe z navedbo cene in množine ter priložiti večji vzorec. 434

Kuhano maslo
v vsaki množini kupimo takoj. V. BIZJAK in drug, ROGAŠKA SLATINA. 429

Proda se:

Ravno so došle večje množine blaga iz inozemstva, zato razpošiljam po celem kraljest. po zelo nizkih cenah:

Caj	Kava
Kakao	Riž
Mandeljne	Olje
Čokolado	Milo
Papriko	Bombone
Zafran	Konjak
Vaniljo	Rum
Rožice	Slivovko
Fige	Silve
Paradižnik	Kremo
Rozine	Sveče
Dišave	Testenine
Limone	Žveplo
Pomarančs	Galico

Anton Močnik
CELJE, GLAVNI TRG.
Agitirajte za Slovenski Gospodar.

PIROL
je izkušeno ubrajljivo sredstvo proti svinjskim boleznim. 1 steklenica stane K 8.—. Dobi se pri **Magdalenski lekarni v Mariboru**
446

Romancementa
vsako množino dobavi veletrgovin-Birmayer, Mariboru, Aleksandrova cesta 17. 450

Na debelo! Na drobno!
OBLEKO.
Priproste in najfinejše. Točno in solidno dele. Dobro blago. Cenejo kakor kjerkoli, samo pri: **ALOJZIJ ARBEITER**, Maribor, Dravska ulica št. 15, (pri starem mostu). 401

Proda se ogledalo
(2 m visoko) s pozlačnim okvirom, mizo iz marmorja, pozlačeno mizico in dvema stoloma; potem divan za dekoracijo in kredenca. Vse se nahaja v najboljšem stanu. Pojasnila da Dragotia Swaty, Št. Ilj v Slov. gor. 475

Fige, Smyrna izbrane, 1 kilogram K 36—
Cibebe, Elame, 1 kilogram K 48—
Sardine, holandske, najfinejše na olju, 1 škatlja K 19—
razpošilja v vsaki množini

FELIKS PUČKO
trgovina delikates
MARIBOR Aleksandrova cesta št. 31.
Poštins in zavoj se zaračuna po lastni ceni. — KUPUJE mod v vsaki množini. 468

Prodaj voz, z močnimi peresi, vsi za mazanje, z dvema sedežema, nov, cena 10.000 K. Ogledati je v Mariboru, Korošičeva ul. 6, vr. 1. 469

Imam naprodaj veliko zalogo vseh vrst oltarskih rjuh za kapele. Delo je domače. Janez in Frančiška Dolamič trgovina v Noršincih pri Ljutomeru. 460

Močno breja krava na prodaj. Vpraša se Cesta na Brezje št. 4. 474

Na prodaj vsake vrste konjske opreme. Cesta v Brezje 53, pri Mariboru. 473

Lovski psi. 8 mesecev stari, se dobijo v Urbanjevi ulici št. 12, Maribor. 485

Prodaj kobilu, brejo 15 1/2 pesti visoko, dobra pasmi. Izve se v Perkovi ulici 47 Maribor. 462

Lepa, 16 pesti visoka, težka kobila, 10 let stara je na prodaj. Martin Voršiček, Moravci pri Mali Nedelji. 459

Službe:

Išče se za Ljubljano prodajalka za trgovino stekla, porcelana in galanterije. V tej stroki izvežbana imajo prednost. Nastop lahko takoj. Plača po dogovoru. Naslov v upravnishtvu. 474

Želim službe, obiskovalca, sem slov. trg. tečaj ter sem tudi kot prodajalka izučena in zmožna nemškega jezika. Oskrbno želim v hiši. Blagohotno ponudbe na E. Milkovič, Moste pri Ljubljani. 467

Sprejemem sodarske, a pomočnika z dobro plačo in hrano. Josip Zvonar, sod. mojster, Slovenjgradec. 471

PRVA SLOV. BRIVNICA
Aleksandrova (Tegethofova) ul. 22 (preje g. Gredlič)
se slavnemu občinstvu priporoča. Za točno in čisto postrežbo jamči **FRAN NOVAK, BRIVEC.**

CARRARA MARMOR-JA
prvovrstnega je došlo več vagonov.
Raznovrstna naročila nagrobnih spomenikov, plošč za pohištvaitd. sprejema **Kamnoseška družba, Celje.**

Priporočilo!

Priporočam se za izdelovanje vseh vrst oblek na mero za gospode in dečke od priproste do najfinejše vrste

Priporočam tudi svojo veliko zalogo vseh vrst že gotovih za gospode in dečke iz svoje lastne delavnice.

Zagotavljam prav solidno postrežbo po primernih cenah in prosim cenjenih naročil.
Z velespoštovanjem

Franc ZWERLIN, Maribor
krojač, Aleksandrova cesta 28

Oglas odprave „JADRAN.“ Maribor.

Zdravilišče SLATINA RADENCI
letos zopet odprto!

Znamenite Radenske zdravlilne kopelji so p. n. posetnikom od 30. maja do 15. septembra dnevno na razpolago **RAVNATELJSTVO**
400

Naznanilo
Slav. občinstvu naznanjam, da sem bil primoran z ozirom na moje slabo zdravje začasno opustiti kavarno, in sem isto oddal z dnem 15. t. m. v najem mojemu sorodniku gospodu **Gabrijelu Valjak** kateri je zaveden narodnjak in vseskozi strokovnjak v kavarniškem poslu. — Obenem izrekam slav. občinstvu iskreno zahvalo za izkazano naklonjenost in zupanje ter priporočam mojega naslednika in prosim napram njemu istomerno naklonjenost slavnega občinstva.
Z odličnim spoštovanjem
Gjuro pl. Valjak, lastnik kavarne „Central.“

Samo, dokler je še kaj zaloge, dobite najfinejšo

0 moko po K 16
belo moko za kuho . . . po K 15
krušno moko po K 11
čisto svinjsko mast . . . po K 58
ter tudi drugo važno špicerijsko blago pb najnižjih cenah v prejšnji mestni prodajalni
Rotovški trg 8, Maribor.

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda Tempel-vrelec, namizna voda Styria-vrelec, medicinalna voda Donatski-vrelec, medicinalna voda najmočnejše vrste

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiva se v vseh prodajalnah in restavracijah. Pojasnila daje

Ravnateljstvo Zdravilišča Rogaška Slatina

Apno! iz Zagorja ravnokar došlo. — V zalogi tudi razni izdelki **iz cimenta**
C. PICKL, MARIBOR.
Volksartenstrasse 27. 464

VINSKE STEKLENICE
7/10 buteljke in slamnate omote **kupi** po najboljši ceni Veletrgovina
v ina PUGEL & ROSSMANN, MARIBOR, Trg svobode. 415

Gospodarska Zadruga za Prekmurje, Mursko polje in Slovenske gorice,
F. Z. Z. G. Z.

prodaja: razne manufakture za moške in ženske obleke, vseh vrst špacerije, čevlje, usnje deske, stavbeni les in poljedelske stroje.

Kupuje pšenico, žito, koruzo ajdo, proso, oves, kože vse kmetske pridelke.

Posreduje pri nakupu večjih poljedelskih strojev, kakor parnih mlatilnic in motorjev

Pravico kupovati in prodajati zadrugi imajo samo člani.

Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni zadruga v Gornji Radgoni in pri vseh podružnicah.

Združne trgovine sov: Gornji Radgoni, Murski Soboti, Dolnji Lendavi, Beltincih, na Cankovi, Križevcih, pri Ljutomeru, Radgoni.

DRAŽBA LOVOV.

Lovska pravica v katastralnih občinah 1) Melje, Košak, Frajdek, krajevne občine Lajtersberg in Počehova, krajevne občine Lajtersberg, 3) v krajevni občini Zgornji Duplek, 4) Na Ranci in 5) Ceršak se da potom dražbe v zakup za dobo 6 let t. j. od 1. julija 1920 do 30. junija 1926,

Ta dražba se vrši za pod 1, 2, 3, imenovane občine v sredo dne 16. junija 1920, za občine pod 4, 5, v četrtek, dne 17. junija 1920 vsakokrat ob 10. uri predpoldne pri okrajnem glavarstvu v Mariboru, v sobi štev. 8. 411

†
Globoko potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežučno vest, da je naša iskreno ljubljena hči in sestra **Jožefa Goričar** p. d. Pešenkova v Potoku 14. t. m. s jutraj ob 1 uri po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti v najboljši dobi stara 17 let mirno v Gospodu zaspala.
Iskrena hvala vsem, ki so ji kaj darovali, postregli in spremili k zadnjemu počitku. Priporočamo jo v molitev in blag spomin. — Bog plačaj.
V Potoku, dne 17. maja 1920.
472 Žalujoča ostala rodbina Pešenkova.